”Waarom het huidige systeem gedoemd is om te mislukken”

Het eindspel van ons financieel systeem

MAARTEN VERHEYEN

Inhoud:

1. Slechts 1 op 100 weet hoe ons financieel systeem daadwerkelijk functioneert
2. Bankiers zijn alchemisten die geld creëren uit het niets
3. Hoe banken miljarden verdienen met “valsmunterij”
4. Waarom het huidige systeem gedoemd is om te mislukken
5. Ongelijkheid begint hier
6. Schulden worden snel onbetaalbaar
7. Moderne Monetaire Gekte
8. De petrodollar en het eindspel van het huidige monetaire systeem
9. Goud en het eindspel
10. De weg naar een monetaire reset

11. Waarom deze keer wel inflatie?

12. Deflatie is kansloos nu

13. Bieden aandelen en vastgoed voldoende bescherming tegen inflatie?

14. De case voor zilver

15. Waarom je enkel fysiek edelmetaal wil bezitten en ETF's best mijdt

16. Moeten beleggers vrezen voor een nieuwe goudconfiscatie?

17. Het einde van een tijdperk

18. Hoe bescherm je jezelf tegen een imploderend financieel systeem?

19. Hoe ik de man met de stalen zenuwen werd

Slechts 1 op 100 weet hoe ons financieel systeem daadwerkelijk functioneert

Weinigen weten hoe het financieel systeem werkelijk in mekaar steekt.

Zelfs de meeste bankiers hebben geen idee van hetgeen ik je zo meteen ga vertellen.

Helaas zal je ook leren dat het systeem zoals we dat vandaag kennen zeer instabiel is en leidt tot een *boom-bust model*.

Het moderne bankieren kent eigenlijk zijn oorsprong bij de goudsmeden. [1]

Geld bestond toen nog gewoon uit munten van goud en zilver en deze werden vaak uit veiligheidsoverwegingen in bewaring gegeven bij een goudsmid.

De goudsmid gaf deze mensen een ticket dat als bewijs diende voor het goud dat in bewaring werd gegeven. Met dit ticket kon men steeds terugkeren naar de goudsmid en het goud weer ophalen.

Maar al snel gingen mensen deze tickets gebruiken als betaalmiddel. Ieder ticket was een perfect alternatief voor goud, dus waarom niet?

Het papiergeld was geboren.

Onze goudsmid zag het allemaal gebeuren en kreeg een geniaal idee.

Hij merkte dat mensen zelden hun tickets kwamen omruilen voor goud. Het was dus voldoende om een bepaalde hoeveelheid goud in “reserve” te houden. De rest was beschikbaar om tegen rente uit te lenen.

De goudsmid schreef nu tickets uit als lening en hij deed goede zaken. Maar voor ieder lening werd er eigenlijk een ticket gecreëerd zonder dat de tegenwaarde aan goud aanwezig was.

Hoe meer er geleend werd, hoe meer “geld” er in omloop kwam.

Maar de hoeveelheid goud was niet veranderd. Het geld dat op deze manier in omloop kwam was eerder virtueel geld.

Schuldpapier en geld waren plots hetzelfde.

Maar een aantal aandachtige en kritische burgers zagen meer en meer “geld” circuleren en werden wantrouwig.

Zou de goudsmid wel voldoende goud in de kluis hebben liggen voor al die extra biljetten die circuleren?

Ze namen het zekere voor het onzekere en ruilden hun eigen tickets om naar goud.

Hier had de goudsmid niet op gerekend. Een groot aantal mensen kwamen op hetzelfde moment hun goud ophalen waardoor hij door zijn reserves goud heen dreigde te raken.

Er ontstond een bankrun. De eerste in de geschiedenis. Maar helaas niet de laatste.

De goudsmid moest met schaamrood op de wangen toegeven dat hij veel meer biljetten had uitgeschreven dan er als tegenwaarde goud aanwezig was bij hem.

Mensen die met biljetten in handen zaten, beseften plots dat deze biljetten waardeloos waren. Hun rijkdom was een illusie.

Indien je geschokt bent door de roekeloosheid van de goudsmid, heb ik slecht nieuws voor je. Het huidige banksysteem is identiek hetzelfde.

Het werkt zo.

Er is een beperkte hoeveelheid basisgeld, bestaande uit biljetten en munten uit omloop en de reserves die banken plaatsen bij de centrale bank. Dit is de “monetary base”.[2]

Ik kan dit best verduidelijken met een voorbeeld. Je zit op een eiland met 100 andere bewoners en iedereen bezit 1.000 euro aan biljetten.

Er is ook een bank op het eiland met 10.000 euro eigen vermogen. Inwoners hebben de mogelijkheid om hun biljetten naar de bank te brengen. In ruil krijgen zij jaarlijks interest en blijft hun geld veilig.

Negentig inwoners brengen hun 1.000 euro naar de bank en parkeren het op een spaarrekening. De bank heeft nu 90.000 euro in bewaring. Men houdt 10% van het bedrag liquide voor het geval spaarders een deel van hun tegoeden opnemen. De rest (81.000 euro) is beschikbaar voor leningen.

De 81.000 euro wordt uitgeleend aan 9 inwoners van het eiland. Zij zijn actief in de landbouw en kopen er werktuigen mee om het land te bewerken.

Deze 81.000 euro komt in handen van andere bewoners van het eiland die deze werktuigen produceren. Zij brengen het geld dat ze verdiend hebben opnieuw naar de bank.

De bank heeft nu 171.000 euro aan deposito's uitstaan. De initiële 90.000 euro die inwoners deponeerden en de 81.000 euro die zopas verdiend werd met de productie van werktuigen.

Op het eiland is de geldhoeveelheid nu gestegen naar 190.000 euro. Dit bestaat uit 10.000 euro eigen vermogen van de bank, 9.000 uit reserves en 171.000 euro aan spaardeposito's.

De inwoners rekenen zich rijk. Zij bezitten plots 171.000 euro. Tenminste dat is het geld dat zij op spaarrekeningen hebben staan bij de bank.

De bank heeft nu echter 81.000 euro vers geld binnen gekregen waarvan men opnieuw 10% in reserve zal houden. De overige 72.900 euro kan weer worden

uitgeleend. Dit bedrag zal uiteindelijk weer in handen komen van andere inwoners van het eiland.

Deze 72.900 euro zal uiteindelijk weer terechtkomen bij de bank … die 10% reserveert … en de rest weer uitleent.

En zo gaat het maar door en door. Uiteindelijk zal er voor iedere euro basisgeld voor ongeveer 10 euro aan leningen verstrekt worden.

Banken creëren eigenlijk geld door het verstrekken van leningen. Iedere keer dat er een lening wordt uitgeschreven, stijgt de geldhoeveelheid.

Het geld dat mensen op spaarrekeningen hebben staan zwelt aan maar de hoeveelheid basisgeld is nog altijd dezelfde.

Je kan je afvragen of geld op een spaarrekening eigenlijk wel geld is?

Strikt genomen *niet*.

Het is een lening[3] aan de bank. Net zoals in de tijd van de goudsmid “tickets” geen alternatief waren voor goud.

De lijn tussen geld en schulden is heel dun in het financieel systeem zoals we dat vandaag kennen. Het is het systeem van het fractioneel bankieren waarbij banken slechts verplicht zijn om een beperkt deel van de tegoeden liquide te houden.

Mensen denken dat ze hun geld altijd weer kunnen ophalen bij de bank maar de waarheid is dat de bank hun geld heeft uitgeleend. Wanneer teveel mensen gelijktijdig hun geld ophalen, ontstaat er een bankrun waarbij niemand meer aan zijn geld kan.

Bankiers zijn alchemisten die geld creëren uit het niets

Het algemene idee is dat spaarders hun geld naar de bank brengen en dat banken deze spaardeposito's vervolgens tegen een hoger tarief weer uitlenen.

De waarheid is dat banken je spaargeld helemaal niet nodig hebben om leningen te verstrekken.

Bankiers zijn namelijk alchemisten die geld kunnen creëren uit het niets!

Klinkt een beetje als hocus-pocus maar ik ga in dit artikel een poging doen om je de achterliggende werking zo helder mogelijk uit te leggen.

Het zijn namelijk niet de deposito's die tot leningen leiden maar het zijn de leningen die voor de deposito's zorgen.

Dat kan je alleen maar begrijpen als ik je uitleg hoe de balans van een bank eruit ziet.

Aan de linkerkant van de balans, de activa dus, staan de bezittingen van de bank.

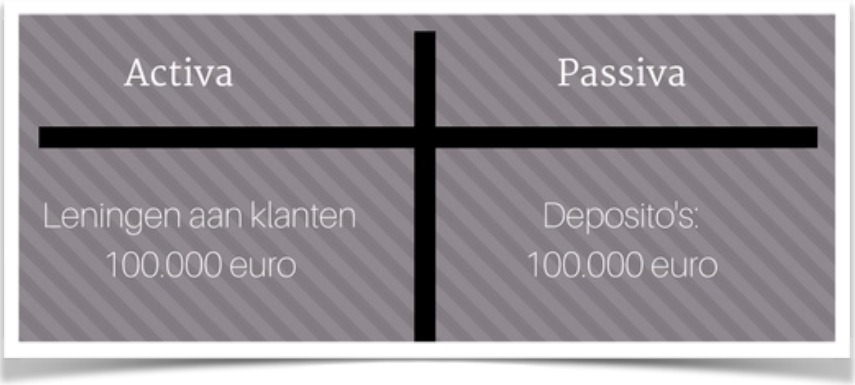

Dit zijn bijvoorbeeld de hypotheekleningen die verstrekt werden.

Jij bent de bank dat geld schuldig waardoor het een vordering is voor de bank.

Aan de rechterkant van de balans, de passiva, vind je de verplichtingen terug. De belangrijkste post voor een bank zijn de spaardeposito's.

Spaardeposito's zijn juridisch gezien namelijk leningen die door spaarders verstrekt werden aan de bank.

Een spaarrekening is een stukje papier waarop staat hoeveel geld de bank jou schuldig is. Meer als dat is het niet.

Het is een lening die de bank bij jou is aangegaan.

Ok, tot hier is iedereen mee denk ik?

Wat gebeurt er nu als jij 100.000 euro wil lenen bij de bank?

De bank zal bij de activazijde van de balans een vordering van 100.000 euro noteren.

Die 100.000 euro ben jij de bank schuldig en voor de bank is het een actief of een belegging.

Een bank kan bijvoorbeeld deze vordering weer doorverkopen aan andere banken of beleggers.

De bank gaat je die 100.000 euro uiteraard niet cash overhandigen maar boekt deze over naar je zicht- of spaarrekening.

We hebben net geleerd dat deposito's een verplichting zijn die de bank aan jou heeft. Een verplichting die werd ingeschreven op de rechterkant van de balans.

Samengevat zal dus zowel de activa- als de passivazijde van de balans met 100.000 euro toenemen.

Iedere keer als de bank een lening verstrekt, wordt er dus

ook een deposito van hetzelfde bedrag bijgeschreven op rekening van de klant.

Et voilà: nieuw geld is gecreëerd.

Hier kwam geen centrale bank aan te pas.

Mervyn King, voorzitter van de Bank of England tussen 2003 en 2013, gaf dat na zijn carrière ook gewoon toe[4]:

"When banks extend loans to their customers, they create money by crediting their customers' accounts."

Banken creëren geld telkens wanneer men een nieuwe lening verstrekt.

Sterker nog, op deze manier zijn banken verantwoordelijk voor ongeveer 97% van het geld dat circuleert! [5]

Dit geld ziet er hetzelfde uit en kan je net zo makkelijk besteden als cash geld, maar er is uiteraard wel een wezenlijk verschil.

Het geld dat banken creëren, ontstaat namelijk in de vorm van deposito's die klanten aanhouden en juridisch gezien, is dat dus een lening.

Een deposito is een claim op chartaal geld.

We weten allemaal dat de deposito's tientallen malen groter zijn dan het cash geld dat circuleert en dat slechts een klein deel van deze deposito's ook effectief kunnen omgezet worden in echt geld.

Dit is de zogenaamde bank-run.

Klanten vragen hun deposito's op door de leningen die verstrekt werden aan de bank cash uit te laten betalen.

Als teveel klanten dat doen, valt de bank om. De bank kan dan immers niet meer aan de verplichtingen voldoen en blijft in gebreke.

Hoe banken miljarden verdienen met “valsmunterij”

We vinden het maar normaal dat alles altijd maar duurder wordt.

Inflatie, het lijkt er gewoon bij te horen.

Weinigen maken zich druk over het feit dat een biljet van 50 euro over 10 jaar niet meer dezelfde koopkracht heeft.

Milton Friedman noemde inflatie dan ook geheel terecht “taxation without legislation”.

De meeste economen vinden een beetje inflatie een goede zaak.

Dat ze daarmee eigenlijk bedoelen dat het vooral een goede zaak is voor de bank die hun salaris betaalt, wordt wijselijk achterwege gehouden.

Vooraleer ik uitleg waarom dat zo is, wil ik je echter meenemen in de geschiedenis.

Inflatie is namelijk helemaal niet zo noodzakelijk als men ons zo graag wil laten geloven.

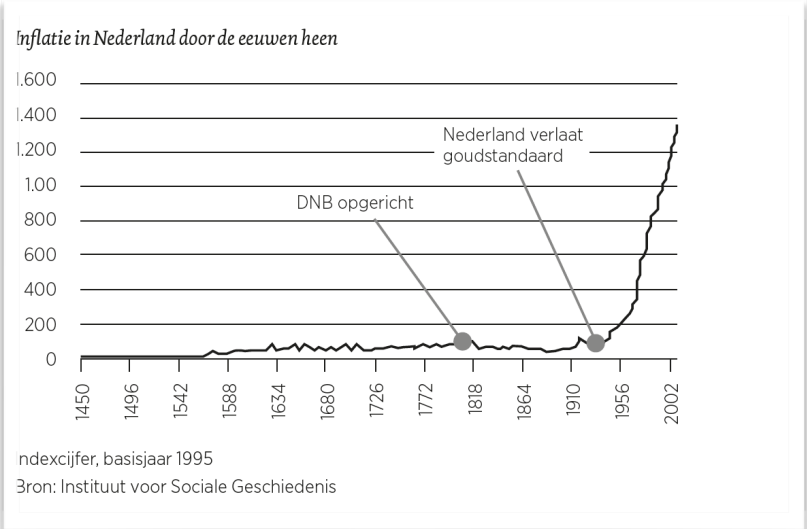

Zo kende Nederland bijvoorbeeld een lange periode zonder inflatie!

Onderstaande grafiek maakt duidelijk dat er honderden jaren lang nauwelijks inflatie was.

De Nederlandse economie boomde tijdens deze periode als nooit voorheen. De 17de eeuw staat bekend als de Gouden Eeuw.

Het fabeltje dat inflatie nodig is om de economie te laten groeien, kan daarmee richting prullenbak.

De grafiek laat ook zien dat de inflatie pas begon op te lopen toen Nederland in 1936 de goudstandaard verliet. [6]

Nederland had bij monde van Minister-president Colijn enorm lang weerstand geboden, maar toen ook Zwitserland en Frankrijk de goudstandaard verlieten, werd die positie onhoudbaar.

Colijn beschouwde het loskoppelen van de munt van de gouden standaard immers als “valsmunterij”.

In zekere zin heeft hij natuurlijk gelijk.

Zonder een koppeling aan goud, kan je immers naar welbelieven geld printen waardoor je de waarde van je munt onderuit haalt.

De koopkracht van het geld wordt aangetast door de inflatie.

En dat is ook precies wat er gebeurde toen Colijn die koppeling in 1936 opgaf.

De inflatie stak de kop op en zou in de decennia nadien nooit meer verdwijnen.

Door het loslaten van de gouden standaard, verloor geld een heel belangrijke eigenschap.

Geld heeft namelijk drie functies[7]:

1) medium of exchange
2) store of value
3) unit of account

Geld was nadien niet langer een “store of value”.

Geld was niet meer in staat om je koopkracht te bewaren.

Tot die tijd kon je je geld gewoon in een sok bewaren en er zeker van zijn dat dat geld twintig jaar later dezelfde koopkracht had.

Die voorspelbaarheid verdween samen met de gouden standaard.

Door de onzekere inflatie wist je nooit hoeveel geld je precies nodig zou hebben voor toekomstige uitgaven.

Dat gaf een heel nieuwe dimensie aan het begrip sparen. Een evolutie die de banken perfect in de kaart speelde.

Het geld onder je matras verloor permanent aan

koopkracht waardoor je eigenlijk verplicht werd om er “iets” mee te doen.

Je werd eigenlijk gedwongen om je geld waardevast te investeren.

Sparen werd investeren. En daar hoorde natuurlijk ook de nodige risico’s bij.

Niemand was verplicht om risico’s te nemen toen geld nog een “store of value” was, maar dat was nu wel even anders!

Om de inflatie voor te blijven, moest je op zijn minst je geld naar de bank brengen om het uit te lenen tegen rente.

De bank betaalt jou een kleine rentevergoeding die in het beste geval de inflatie dekt en leent jouw geld vervolgens tegen een hoger tarief weer uit.

Het verschil is de rentemarge. ING harkte er in 2017 zo maar eventjes 13,9 miljard euro[8] mee binnen.

Als ING teveel wanbetalers kent, gaat de bank failliet en ben jij als spaarder je geld kwijt.

Waar je voorheen je geld gewoon in chartale vorm kon bijhouden, moet je nu echter risico's nemen om hetzelfde (namelijk het behoud van je koopkracht) te bereiken.

Het is een bijzonder slimme list van de banken waardoor zij nu opééns miljarden verdienen met jouw centen.

Waarom het huidige financiële systeem gedoemd is om te mislukken

Je hebt zonet geleerd hoe onze geldsysteem werkelijk in mekaar steekt.

En je hebt gezien hoe iedere euro “echt” geld 10 keer (en vaak veel meer!) wordt uitgeleend en zo de geldhoeveelheid enorm verhoogt.

Iedere keer als een bank een lening verstrekt, wordt er op deze manier geld gecreëerd uit het niets!

Een systeem dat gedoemd is om te mislukken.

De gevolgen van zo’n mislukking zijn onwaarschijnlijk groot.

Heel wat spaarders die vandaag denken geld te bezitten, komen straks immers tot de vaststelling dat ze in plaats van geld eigenlijk schulden aanhouden!

Schulden die onbetaalbaar blijken en uiteindelijk waardeloos worden.

Om aan te tonen hoe dit in mekaar steekt, neem ik je even terug naar ons eiland.

De 100.000 euro aan biljetten die circuleerden, werden immers 10 keer uitgeleend door de banken en resulteerden in een geldhoeveelheid van 1 miljoen euro.

Maar aangezien 900.000 euro werd uitgeleend, moet er op dit bedrag ook rente betaald worden. (aan de banken, of wat dacht je!)

Laten we even uitgaan van een rente van 5%.

Na een jaar moet er 945.000 euro terugbetaald worden … 992.250 euro na twee jaar … en 1.041.862 euro na drie jaar.

Stel dat alle schulden na 3 jaar weer afgelost worden. Dan is er (incl. rente) 1.041.862 euro nodig.

Maar de geldhoeveelheid bedraagt slechts 1 miljoen euro…

Dat is dus het probleem met het huidige monetair systeem, dat ook bekend staat als het fractioneel reservesysteem[9].

Dit systeem drijft op schulden, maar kan niet anders dan mislukken omdat de rente nooit betaald kan worden.

De rente wordt immers niet gecreëerd en kan bijgevolg alleen maar betaald worden met nieuwe schulden.

Dit gaat lange tijd goed. Zolang de schulden kunnen stijgen, stijgt de geldhoeveelheid en is er geld om de rente te betalen.

Maar schulden kunnen natuurlijk niet oneindig stijgen. Schulden moeten altijd min of meer in verhouding staan met het inkomen dat nodig is om deze schulden later terug te betalen.

Laat je die verhouding te veel los, dan worden heel wat van deze schulden simpelweg onbetaalbaar en klapt het systeem in mekaar.

Dat punt hebben we vandaag helaas bereikt.

De wereld had nooit meer schulden dan nu en de verhoudingen zijn totaal zoek.

De wereldwijde schulden zijn inmiddels gestegen tot $255.000[10] miljard!

En zo zijn we in het eindspel beland.

De schulden zijn nu zo hoog dat het steeds moeilijker wordt om ze nog later te laten stijgen.

Dat zorgt voor problemen omdat de rente niet betaald kan worden als de schulden niet langer toenemen.

Centrale banken hebben de dag des oordeel echter een tijdje kunnen uitstellen door de rente massaal te verlagen en richting nulpunt te duwen.

Hierdoor werd er een beetje tijd gekocht, maar het verandert weinig aan het failliet van het systeem.

De ongelijkheid begint hier

Als je een spelletje monopolie speelt en het beginkapitaal van iedere deelnemer verdubbelt, zal je al snel merken dat de prijzen van grond ook snel zullen verdubbelen.

Dat is dus wat er gebeurt als je de geldhoeveelheid uitbreidt.

Maar in werkelijkheid is er nog een kleine nuance in het verhaal die ervoor zorgt dat sommige partijen een oneerlijke voorsprong krijgen en anderen in feite geen kans meer hebben.

Als de geldhoeveelheid toeneemt, profiteert namelijk niet iedereen op hetzelfde moment van het extra geld dat in omloop komt.

Dit fenomeen staat bekend als het “Cantillon-effect”. [11]

Banken die rechtstreeks kunnen lenen van de centrale banken, krijgen bijvoorbeeld als eerste toegang tot het nieuwe geld. Niet veel later volgen de grote bedrijven enz.

De werknemer staat helemaal achteraan de rij. Tegen de tijd dat zijn loon verhoogd wordt, heeft hij al een hele cyclus aan prijsstijgingen voor de kiezen gekregen.
Ik hoorde het laatst nog iemand zeggen: "*mijn loon gaat volgende 100 euro per maand omhoog maar al mijn andere kosten zijn gestegen waardoor ik netto geen stap vooruit ben".*

Ik vergelijk het weer met dat spel monopolie en in plaats van dat iedereen op hetzelfde moment het dubbele beginkapitaal ontvangt, geef ik Frank dat kapitaal vanaf de start van het spel en de rest pas na een uur.

Frank kan dus in het begin de zotste prijzen bieden voor gronden, alles kopen wat hij tegenkomt en de boel dichtgooien met huizen en hotels.

Wie denk je dat dit spel gaat winnen?

Dat is dus exact hetzelfde in de echte economie. Eens je de geldhoeveelheid verruimt, geeft je de partijen die als eerste toegang hebben tot dat nieuwe geld een gigantisch voordeel.

Voordelen voor de ene … en serieuze nadelen voor de andere.

Het verbaast me altijd dat er bij discussies over ongelijkheid en privileges nooit naar de centrale banken wordt gewezen want daar begint het namelijk allemaal.

De ongelijkheid ging parabolisch op het moment dat Nixon de goudstandaard los liet en centrale banken de handen vrij kregen om naar hartelust geld te creëren.

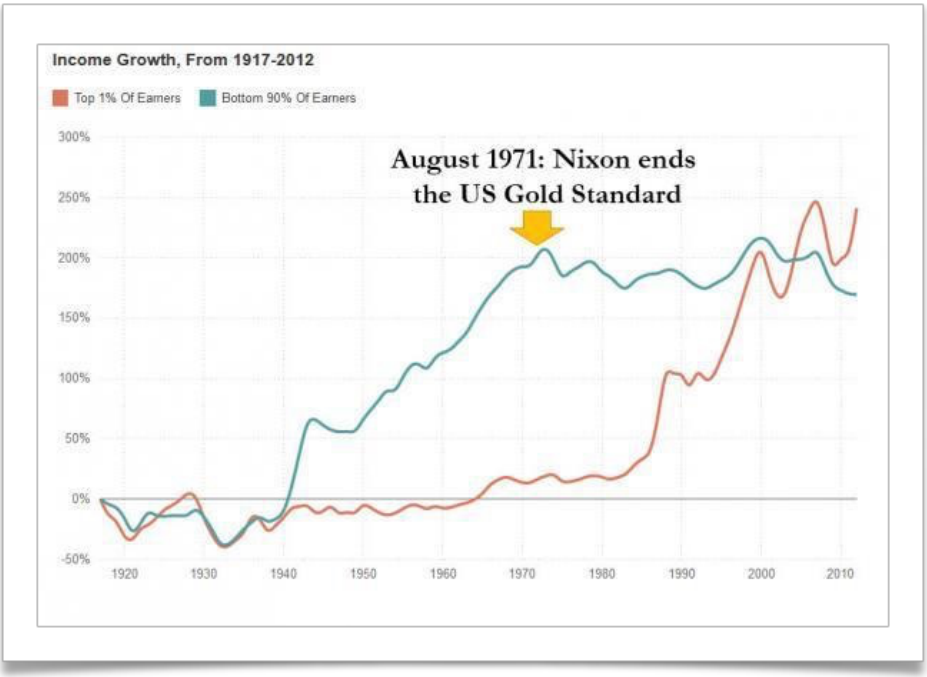

Bron: https://wtfhappenedin1971.com

Schulden worden snel onbetaalbaar

We zijn er stilaan overtuigd van het idee dat het allemaal wel goed zit met de economie.

Nevermind dat de wereldwijde schulden zo ongeveer $87.000 miljard hoger liggen dan tijdens de financiële crisis[12].

De schulden stijgen al zo lang, waarom zou daar nog iemand van wakker liggen?

Trouwens, als het fout gaat, printen we toch gewoon wat geld bij? Probleem opgelost!

Als ik zelfs 17-jarige meisjes hoor vertellen dat we de klimaatproblemen kunnen oplossen door simpelweg wat geld te drukken, dan weet je wel hoe diep geworteld deze misvattingen zitten.

De waarheid is echter dat schulden niet eeuwig kunnen stijgen. Er is namelijk nog zoiets als "rente".

Wereldwijd kampen we met $255.000 miljard aan schulden waarop jaarlijks naar schatting zo'n $12.000 miljard aan rente betaald dient te worden.

Het BNP van de wereld, zeg maar het geld dat we met zijn allen verdienen hier op aarde, bedroeg $85.900 miljard[13] in 2018.

Momenteel gaat er dus zo'n 15% van het inkomen naar de rente op onze schulden.

Schulden die een heel stuk sneller groeien dan dat inkomen.

Het BNP groeit jaarlijks met ongeveer 3% ... terwijl de schulden de voorbije decennia met 10% en meer groeien.

Die snellere groei van de schulden vreet een steeds groter deel van het BNP op.

Als je deze schuldengroei extrapoleert, merk je dat we over enkele jaren al meer dan een kwart van het BNP moeten besteden aan rentebetalingen.

Over 15 jaar wordt dat zelfs meer dan 40%!

Toch een serieuze wake-up call voor degenen die menen dat schulden geen probleem vormen, nietwaar?

Hoe meer van ons inkomen, opgaat aan rente, hoe minder

geld er beschikbaar is voor andere zaken.

In Frankrijk kunnen velen bijvoorbeeld al niet meer de benzine betalen om naar hun werk te rijden. [14]

De boel staat op springen. Het is wachten tot de eerste domino valt.

BIS stimuleert banken om goud te kopen … als bescherming tegen de volgende crisis

Centrale banken kochten in 2019 650 ton goud. [15]

Deze aankopen zijn een “big deal”.

Als je centrale bankiers naar hun mening over goud vraagt, krijg je te horen dat het eigenlijk achterhaald is en geen rol van betekenis meer speelt.

Leugens!

Als we kijken naar hun acties, zien we immers een heel andere waarheid.

Er zijn namelijk een aantal belangrijke ontwikkelingen gaande die -als we ze aan elkaar linken- aangeven dat goud een grotere rol zal spelen in de toekomst.

De plotse goudaankopen van centrale banken zijn een belangrijk signaal. Centrale banken zijn decennialang netto verkopers geweest van goud.

Het feit dat ze weer aan het kopen zijn, is op zich al merkwaardig genoeg.

Maar ook de omvang van de aankopen zijn merkwaardig.

Die 650 ton is immers de grootste aankoop … sinds Nixon de goudstandaard verliet!

Verder repatriëren landen zoals België, Nederland, Oostenrijk, Duitsland, … de goudvoorraden weer naar het thuisland. [16]

Om de één of ander reden willen deze landen hun goudvoorraad weer bewaren binnen de eigen landsgrenzen.

Opmerkelijk voor een barbaars relikwie, nietwaar?

En tenslotte zijn er de gewijzigde Basel-normen van de Bank for International Settlements (BIS).

De BIS geldt als de centrale bank der centrale banken. De nieuwe regels dienen om banken beter te beschermen tijdens de volgende economische crisis.

Wel, de BIS heeft besloten dat banken geen buffers meer moeten aanhouden voor goud op de balans. [17]

Goud krijgt op die manier dezelfde status als overheidsobligaties en cash geld.

Van een ommekeer gesproken!

Met deze maatregel werd goud opnieuw in het financieel systeem geïntroduceerd. Banken krijgen nu een enorme stimulans om goud te kopen.

Tot voor kort waren banken eigenlijk verplicht om de overtollige middelen te parkeren in staatsleningen.

Obligaties die steeds vaker gepaard gingen met een negatieve rente … en dus een zeker verlies.

Banken hebben dus nu de mogelijkheid om in zo’n geval te opteren voor goud.

Niet alleen de centrale banken, maar spoedig dus ook de reguliere banken, kopen nu massaal goud.

Ze hamsteren goud en edelmetaal om gereed te zijn voor de volgende crisis.

Ze weten als geen ander dat centraal bankiers geen munitie meer hebben om een nieuwe crisis het hoofd te bieden.

De enige oplossing die dan resteert, is een complete reboot van het systeem. Een reboot waarin goud opnieuw een hoofdrol krijgt toegewezen, en dit tegen een prijs die wellicht een veelvoud bedraagt van de huidige prijs.

Als banken zich voorbereiden op de komende reboot met massa’s edelmetaal in de kluis … moet jij dan niet hetzelfde overwegen?

Moderne Monetaire Gekte

Westerse overheden kijken langzamerhand aan tegen bodem van de kas. Het geld is op.

Ze hebben er hun best voor gedaan, moet ik zeggen.

Maar alles wat ze kunnen innen aan belastingen en alles wat ze nog bij kunnen lenen op de financiële markten, heeft een bestemming gevonden.

Dat is een probleem, want politici kopen graag stemmen.

Ze hebben centen nodig om de eigen achterban wat snoepjes toe te stoppen, en die centen zijn er vandaag niet meer.

Wat nu?

Wel, enkelen onder hen lijken het advies van Nathan Rothschild ter harte te nemen.

Rothschild zei dat het geen bal om uitmaakt wie de wetten maakt, zolang je maar controle hebt over de geldpers.

En zo hebben politici de oplossing gevonden voor de geldproblemen.

Dat wordt natuurlijk allemaal in een nieuw jasje gestoken waardoor het volk er niet meteen van wakker zal liggen.

Dat het bedienen van de geldpersen onvermijdelijk tot inflatie zal leiden, zijn zorgen voor later. Laten we eerst maar eens verkozen geraken.

Hier en daar begint zo het concept van “Modern Monetary Theory” (MMT) opgang te maken.

Aan die theorie is helemaal niks modern. Het is oude wijn in nieuwe zakken.

Been there, done that.

Bestudeer de Weimar-republiek maar eens bijvoorbeeld.

Maar goed, de gemiddelde burger heeft niet goed opgelet tijdens de geschiedenis- en economielessen.

Er is altijd een groot deel van de bevolking gevoelig aan “iets voor niets” en daar spelen enkel leden van de Democraten handig op in.

Zowel Elizabeth Warren, Bernie Sanders als Alexandria Ocasio-Cortez pitchen MMT redelijk hard.

De beloftes vliegen je om de oren.

Zo zou er een “Green New Deal” moeten komen voor het klimaat. Kostprijs: $5.200 miljard tot $9.300 miljard per jaar. [18]

Verder wordt er gesproken over “Medicare for all”.

Volgens Bloomberg[19] komt dit met een prijskaartje van $3.200 miljard per jaar.

En nu we toch bezig zijn, waarom niet meteen een universeel basisinkomen? Tel nog maar eens $3.800 miljard bij de factuur. [20]

Het lijkt allemaal te zot voor woorden, maar dit zijn effectieve voorstellen die momenteel de wereld in gestuurd worden door de Democratische partij.

Als we het ééns allemaal bij elkaar optellen, komen we uit op minstens $12.200 miljard per jaar aan beloftes.

Beloftes die komen bovenop de reeds bestaande overheidsuitgaven.

De overheidsuitgaven bedroegen $4.529 miljard in 2019. Daar staan $3.438 miljard aan inkomsten tegenover waardoor de VS nu reeds kampt met een tekort van $1.092 miljard. [21]

Bovenop dit gigantische overheidstekort, circuleren nu dus voorstellen om nog ééns $12.200 miljard aan uitgaven er bovenop te lappen.

En hoe gaan we betalen voor al dit lekkers?

Daar komt de “Modern Monetary Theory” om de hoek kijken.

Volgens deze politici speelt het begrotingstekort van een land namelijk geen rol zolang je je eigen munt kan bijdrukken.

Ze willen “de volledige kracht van de balans van de Federal Reserve” gebruiken.

In de volksmond: we printen gewoon wat we nodig hebben.

Ja, maar we weten toch van landen zoals Zimbabwe en Venezuela dat dit de snelste weg is richting hyperinflatie?

Het ongecontroleerd bijdrukken van de Amerikaanse dollar zou de waarde van deze munt compleet onderuit halen.

“Klopt niet”, aldus deze wonderpolitici.

Eens dit beleid leidt tot inflatie, haal je gewoon het overtollige geld weer uit de economie met hogere belastingen.

De fameuze exitstrategie.

We weten hoe vlot dat momenteel loopt bij de centrale banken.

De FED heeft sinds de kredietcrisis een paar duizend miljard dollar in omloop gebracht en heeft de grootste moeite van de wereld om de balans te “normaliseren”.

Laten we toch eens duidelijk definiëren waarover we hier aan het praten zijn. De balans van de Federal Reserve bedraagt momenteel ongeveer $7.000 miljard. [22]

Het begrotingstekort van de VS is goed voor $1.092 miljard.

Om die $1.092 miljard te financieren, moet je dus kopers voor je obligaties vinden.

Dat gaat steeds moeizamer.

China[23] en Rusland[24] kopen bijvoorbeeld al een tijdje geen Amerikaans papier meer. Die zien de bui al hangen en zetten hun dollars steevast om in goudreserves.

Het spreekt echter voor zich dat een begrotingstekort van pakweg $10.000 miljard niet gefinancierd kan worden met het plaatsen van obligaties.

Dat kan alleen maar als de Federal Reserve die obligaties koopt met vers gedrukte dollars.

Je ziet het probleem al, neem ik aan?

De balans van de Federal Reserve zou ontploffen.

Op enkele jaren tijd gaat het aantal dollars in omloop maal tien.

Wie een beetje economisch inzicht heeft, beseft dat de waarde van de dollar dan op termijn gedeeld zal worden door tien.

Het is monetaire waanzin en vreemd genoeg eigenlijk precies wat je kan verwachten tijdens het financiële eindspel.

“If a government resorts to inflation, that is, creates money in order to cover its budget deficits or expands credit in order to stimulate business, then no power on earth, no gimmick, device, trick or even indexation can prevent its economic consequences.” - Henry Hazlitt

De petrodollar en het eindspel van het huidige monetaire systeem

Ron Paul was arts op het moment dat hij meer begon te leren over het kaartenhuis dat ons monetaire systeem in werkelijkheid is.

Hij concludeerde dat de VS zo snel mogelijk moest terugkeren naar stabiel geld.

Hoe overtuig je anderen van de voordelen van stabiel geld?

Ron Paul meende dat het Amerikaanse congres de beste plaats was om dit te bereiken.

Hij stelde zich kandidaat en geraakt in 1978 ook effectief verkozen.

In 2008 was hij zelfs presidentskandidaat.

En het is deze Ron Paul die zegt dat je het petrodollar systeem moet begrijpen om de ondergang van de dollar te voorspellen.[25]

“We zullen weten wanneer een terugkeer naar werkelijke waardes nakend is als olieproducerende landen goud eisen voor hun olie in plaats van dollars”.

Om dat petrodollar systeem goed te begrijpen, moeten we teruggaan in de tijd.

Naar 1944 om precies te zijn. Op dat moment werd Bretton Woods[26] boven het doopvont gehouden.

Vanaf dat moment werd bepaald dat je ten alle tijden $35 kon converteren naar 1 ounce goud.

De VS had 17.848 ton goud in reserves, goed voor 63% van de wereldwijde goudreserves.

Het zijn deze reserves die de basis leggen voor de almacht van de dollar.

Iedereen was bereid om te handelen in dollars en deze ook aan te houden omdat je deze dollars op ieder moment kon omzetten naar een vaste hoeveelheid goud.

Maar toen de VS in de jaren ’60 massaal geld ging printen om onder andere de Vietnam-oorlog te financieren, werden landen wat wantrouwiger ten opzichte van de dollar.

Steeds meer landen besloten om hun overtollige dollars te converteren naar goud waardoor de reserves van de VS in sneltempo slonken.

Nixon maakte daar in 1971[27] een einde aan. Vanaf die datum was het niet langer mogelijk om dollars te converteren naar een vaste hoeveelheid goud en werd de prijs los gelaten.

Hoe herstel je daarna het vertrouwen in de dollar? Hoe zorg je ervoor dat de Amerikaanse munt de reservemunt van de wereld kan blijven?

Het is hier dat het petrodollar systeem zijn oorsprong vond.

De VS had geen goede relatie met Saudi-Arabië maar maakte een deal met de Saudi's. [28]

Als zij bereid waren om de OPEC-landen ervan te overtuigen om hun olie te verkopen voor dollars, zou de VS de veiligheid van het Huis van Saoed garanderen, de olievelden militair beschermen en de Saudi's wapens leveren.

Vanaf dat moment verkocht de OPEC olie voor dollars en

werden deze dollars nadien geherinvesteerd in de VS.

Dit systeem bleef lange tijd overeind maar recent vertoont het serieuze barsten.

Landen zoals Rusland, Iran en Qatar verkopen inmiddels hun olie in andere valuta dan de dollar.

Vooral de Chinese Yuan is daarbij populair. [29]

Olieproducerende landen verkopen olie aan China, ontvangen Chinese Yuans en converteren deze via de Shanghai Gold Exchange in goud.

Op deze manier zijn er veel minder petrodollars en daalt de vraag naar Amerikaanse staatsobligaties.

(Gelukkig is de Federal Reserve in dit gat gedoken en ondertussen de grootste bezitter van Amerikaans staatspapier.)

De relaties met Saudi-Arabië zijn ook een heel stuk slechter geworden de voorbije jaren.

Het congres gaf nabestaanden van 11 september namelijk de goedkeuring om Saudi-Arabië te vervolgen voor de aanslagen. [30]

Van de 19 terroristen kwamen er namelijk 15 uit Saudi-Arabië en er zijn aanwijzingen die banden met de overheid aantonen.

Saudi-Arabië dreigde meteen om de omvangrijke Amerikaanse te belangen (staatsobligaties vooral) te dumpen en kreeg meteen daarna steun van Obama die zijn veto tegen de wet uitsprak.

De geest is echter uit de fles. Het petrodollar systeem is aangetast en dit luidt een terugkeer naar echte waarden in.

Olieproducerende landen hebben de keuze om ofwel hun olie te verkopen voor dollars en deze te herbeleggen in een stijgende stapel Amerikaanse staatsleningen of ze kunnen verkopen voor Yuan en hiermee goud kopen.

Steeds meer landen geven de voorkeur aan deurtje nummer twee.

Goud en het eindspel

De wereld zat ooit eerder in dezelfde situatie als vandaag.

Tijdens de grote depressie van de jaren ‘30 was namelijk duidelijk geworden dat de wereld de schulden niet meer kon terugbetalen.

Het leeglopen van de schulden bubbel ging indertijd gepaard met een werkloosheid van 25% … een achteruitgang van het BNP met 30% en een crash van de Dow Jones van 89%. [31]

Zowel de Federal Reserve als president Hoover bleven zich vastklampen aan de goudstandaard waardoor de monetaire opties zeer beperkt waren.

Beterschap kwam er pas toen Franklin D. Roosevelt (FDR) president werd en de economie met één pennentrek uit het slop trok.

Economen hadden FDR vertelt dat de economie in een negatieve spiraal van dalende prijzen was terechtgekomen en de oplossing lag voor de nieuwbakken president dan ook voor de hand: de prijzen moesten weer stijgen!

Normaal zijn stijgende prijzen een gevolg van een economische heropleving. Hoe zorg je echter voor stijgende prijzen terwijl de economie in de touwen hangt?

Zijn buurman had het antwoord. George Warren was een professor landbouwmanagement op Cornell en had ontdekt dat de landbouwprijzen sterk gecorreleerd waren aan de balans van de centrale bank.

Wanneer er grote goud ontdekkingen werden gedaan, steeg de geldhoeveelheid sneller dan de onderliggende economie en gingen de prijzen van landbouwproducten omhoog.

Onder de goudstandaard kon echter de geldhoeveelheid alleen maar stijgen door een extra aanvoer van goud.

Of toch niet? Warren concludeerde immers dat je de geldhoeveelheid ook kon verhogen door de prijs van goud te laten stijgen.

Op deze manier kon je de prijzen dus verhogen door de dollar te devalueren ten opzichte van de goudprijs.

Een stijging van de goudprijs met 50% had op deze manier hetzelfde resultaat als 50% meer goud in omloop brengen.

Het leek een simpele oplossing, maar de economische adviseurs van FDR moesten er niks van weten. De economen van die tijd hielden zeer strikt vast aan de goudstandaard en een devaluatie van de dollar zou voor hyperinflatie zorgen.

FDR zette echter door en devalueerde de dollar door de officiële goudprijs te verhogen van $20 per ounce naar $35 per ounce.

En het werkte! In de daaropvolgende maanden stegen de groothandelsprijzen met 45% en verdubbelde de beurs.

De deflatie die het land de afgelopen jaren in een wurggreep had gehouden, was verslagen.

Centraal bankiers hebben hun lessen getrokken uit de Grote Depressie en leerden van FDR dat er altijd een “reset” van het systeem mogelijk is door de dollar te devalueren ten opzichte van goud.

Een noodknop die altijd ingedrukt kan worden om het systeem een nieuwe start te geven.

Ben Bernanke gaf eind 2002 een inmiddels legendarische speech met de titel “Deflation, making sure ‘it’ doesn’t happen here” [32] waarin zo’n reset beschreven werd:

“Het is vermeldenswaardig dat een wisselkoersbeleid een effectief wapen bleek tegen deflatie. Een opvallend voorbeeld is FDR’s devaluatie van 40% van de dollar ten opzichte goud in 1933-34. De devaluatie en snelle toename van de geldhoeveelheid maakten opmerkelijk snel een einde aan de Amerikaanse deflatie.

De economie groeide sterk en 1934 was trouwens een van de beste jaren van de 20ste eeuw voor de aandelenmarkten. De aflevering illustreert in ieder geval dat monetaire acties krachtige effecten kunnen hebben op de economie, zelfs wanneer de nominale rente op of nabij nul ligt, zoals het geval was ten tijde van de devaluatie van Roosevelt.”

Het is in ieder geval duidelijk dat goud een belangrijke functie heeft tijdens het eindspel.

We hoeven daarom niet meteen terug te keren naar een strikte goudstandaard, maar dat goud opnieuw een grote rol kan spelen als ankerpunt van een nieuw financieel systeem, ligt voor de hand.

De Nederlandsche Bank erkent deze rol en heeft op de eigen website[33] het belang van goud tijdens het eindspel perfect omschreven:

“Aandelen, obligaties en ander waardepapier: aan alles zit een risico. Als het tegenzit, kunnen koersen dalen. Maar, crisis of niet, een baar goud houdt altijd waarde. Centrale banken als DNB hebben daarom van oudsher veel goud in huis. Goud is namelijk het ultieme appeltje voor de dorst: het vertrouwensanker voor het financiële stelsel. Als het hele systeem instort, biedt de goudvoorraad een onderpand om opnieuw te beginnen. Goud geeft vertrouwen in de kracht van de balans van de centrale bank. Dat geeft een veilig gevoel.”

De weg naar een monetaire reset

De Westerse wereld heeft simpelweg teveel schulden. Meer schulden dan we ooit kunnen afbetalen.

Om deze schuldencrisis het hoofd te bieden, wordt er enorm veel geld geprint.

Iedereen doet het. De Federal Reserve … de ECB … Bank of Japan … Bank of England … en zelfs the People's Bank of China.

En er wordt echt MASSAAL geld geprint.

Vooraleer de crisis uitbrak in 2007 was er maar $839 miljard[34] geld in omloop. *(dit noemen we de "monetary base")*

Sindsdien is de monetary base inmiddels aangedikt tot $5.149 miljard[35].

Er is vandaag ruwweg zes keer meer geld in omloop dan enkele jaren geleden.

De kans is bovendien bijzonder groot dat we in de komende jaren nog meer stimulus krijgen waarbij de geldpersen in overdrive gaan.

Je kan natuurlijk niet ongestraft geld uit het niets blijven creëren.

Wanneer je onbeperkt geld print, loop je het risico dat de bevolking het vertrouwen in je munt verliest.

Het is namelijk een economische wetmatigheid dat wanneer er vier keer meer geld in omloop is, de prijzen van goederen en diensten op termijn ook met een factor vier zullen stijgen.

Inflatie dus. *(Misschien wel hyperinflatie.)*

Als de bevolking niet meer gelooft dat geld in staat is om de koopkracht te beschermen, ontstaat er een **vlucht naar goud.**

Goud is namelijk de enige activa die over een periode van duizenden jaren de koopkracht heeft weten te behouden.

Honderd jaar geleden kocht je bijvoorbeeld met één ounce goud een goed kostuum en dat is vandaag nog steeds het geval!

Vroeg of laat ontstaat er een gigantische run op goud.

De goudprijs is de voorbije jaren al behoorlijk gestegen maar dat betekent niet dat goud duur is.

Integendeel. **Goud is vandaag goedkoper dan in 2000!**

Je moet goud namelijk relatief bekijken ten opzichte van geldhoeveelheid. Goud stijgt maar de geldhoeveelheid stijgt harder waardoor goud relatief goedkoper wordt!

Onderstaande grafiek[36] toont de waarde van goud in vergelijking met de geldhoeveelheid. Blijkt dat goud vandaag goedkoper is als in 2000.

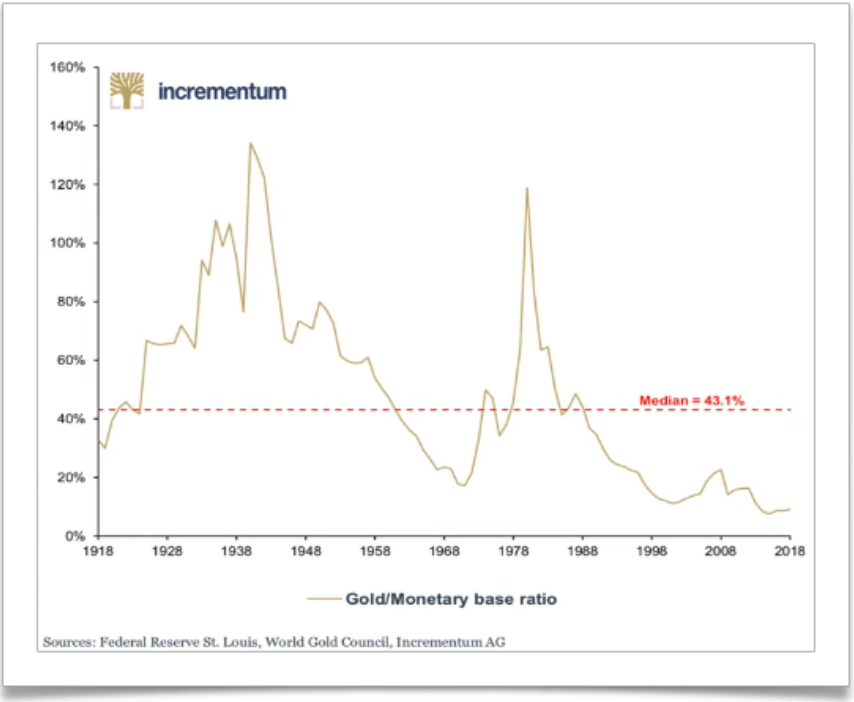

Bekijk de grafiek nu nog eens en zoom in op begin jaren ’80.

Ook tijdens de jaren ’70 en ’80 werd er namelijk behoorlijk wat geld geprint om de crisis te bezweren. Beleggers verloren uiteindelijk het vertrouwen in de dollar en kozen massaal voor goud.

Goud steeg van $35 naar een piek van $850 en deze stijging zorgde ervoor dat op een gegeven moment de volledige geldhoeveelheid gedekt was door goud.

Aan welke prijs moet goud noteren om, net zoals in de jaren ’80, een geldhoeveelheid te hebben die voor 100% gedekt is door goud?

Laten we eens even aan het rekenen gaan[37].

De VS bezit 261 miljoen ounces goud.

In dollars uitgedrukt, spreken we dan over $453 miljard.

$453 miljard gedeeld door de monetary base van $5.149 miljard, geeft een dekking van 8,8%.

Al het geld dat de VS heeft uitgegeven, is nog maar voor 8,8% gedekt door goud in de kluizen.

Kijk eens terug naar bovenstaande grafiek.

Die 8,8% is de laagste gouddekking die ooit werd geregistreerd.

Ik vind dat werkelijk onvoorstelbaar.

Eigenlijk wil dat zeggen dat het vertrouwen van burgers in geld nooit groter was dan vandaag.

Echt logisch kan je dat niet noemen.

Hoe kunnen we nu vertrouwen hebben in de waarde van geld als er steeds meer geld in omloop komt?

Maar dat is waar we nu staan.

Goud is in ieder geval spotgoedkoop.

Tenminste, als je gelooft dat er een verband moet zijn tussen de hoeveelheid geld in omloop en de waarde van goud.

Als de bevolking straks nerveus wordt over al het geld dat geprint wordt, zal men immers een hogere gouddekking eisen.

Geld moet weer waarde krijgen. Een claim vertegenwoordigen op reële activa.

In het verleden was dat steeds het geval.

Voor iedere dollar die circuleerde, lag er voor $1 goud in de kluis.

Ook begin jaren ’80, toen beleggers vreesden voor de dollar, dekte de goudprijs op een gegeven moment de waarde van het geld in omloop.

Indien we terug naar een 100%-dekking evolueren, over welke goudprijs hebben we het dan?

Wel, dat is simpel te berekenen.

Deel de monetary base ($5.149 miljard) door de 261 miljoen ounces die de VS bezit en je komt uit op …

… $19.727 per ounce!

Ik ken niet veel activa die 10 keer meer waard zijn dan de huidige prijs.

En het zal misschien nog 5 tot 10 jaar duren vooraleer die waarde effectief gerealiseerd zal worden.

So what?

Zelfs indien we maar evolueren naar een 40%-dekking, het gemiddelde in het verleden, dan nog spreken we over een prjis van $7.891 per ounce.

Waarom deze keer wel inflatie?

Wat is de waarde van een euro of dollar als er duizenden en duizenden miljarden euro's geprint worden om de boel recht te houden?

Al die extra geld moet je in verhouding zien tot een constante hoeveelheid aan goederen.

Het is niet omdat je extra geld print, dat er straks ook meer huizen, auto's, fabrieken, … zijn.

De wet van vraag en aanbod zegt dan dat de prijzen zullen stijgen ééns je extra geld in circulatie brengt.

Je holt de waarde van je valuta uit.

Daarom niet meteen, maar zeker op termijn.

"Ja maar", hoor ik je zeggen: in 2008 werd er ook veel geld geprint en dat zorgde later niet voor inflatie.

Wat is er dan nu anders?

In 2008 werd er inderdaad massaal geprint, maar dat extra geld werd "gesteriliseerd".

Er werd extra geld geprint waarmee obligaties werden gekocht. Als die obligaties worden terugbetaald, verdwijnt dat extra geld weer.

Allemaal theoretisch natuurlijk, want we hebben inmiddels al lang gezien dat er van enige exit sowieso geen sprake kan zijn.

Maar de laatste tijd hoor je ook steeds meer stemmen opgaan om over te gaan tot directe monetaire financiering. [38]

Overheden zitten diep in de schulden en de terugbetalingscapaciteit is er niet om extra schulden aan te gaan.

In plaats van dat de ECB geld print en daarmee -via de opkoop van obligaties- overheden financiert, gaat de ECB overheden straks misschien rechtstreeks financieren.

We printen dan gewoon het geld dat we nodig hebben.

Van sterilisatie wordt dan niet meer gesproken. Iedere euro die je print zit dan voorgoed in je economie. Het spreekt voor zich dat dit beleid uiterst inflatoir is.

Het echte drama komt echter een stuk later, wanneer de bevolking doorkrijgt dat er geld uit het niets wordt geprint en de waarde van je valuta wordt aangetast.

Dat is het moment waarop de omloopsnelheid van het geld zal stijgen. Mensen verliezen het vertrouwen in de euro en zijn steeds minder bereid om euro's aan te houden. Er ontstaat een vlucht uit de euro en misschien wel hyperinflatie.

Je hoeft natuurlijk niet te wachten tot anderen uit de euro vluchten om zelf actie te ondernemen. Je kan nu reeds je euro's inruilen voor zaken die waardevast blijven.

Deflatie is kansloos nu

Als ik een lening aan ga van $1 miljoen, creëer ik in feite een shortpositie op de dollar.

Ik moet namelijk ergens in de toekomst met $1 miljoen aan cash over de brug komen om die lening af te lossen.

Een groot deel van de wereldwijde schuldenlast wordt aangehouden in Amerikaanse dollars.

In het systeem dat wij nu kennen, moeten de schulden altijd maar stijgen omdat de rente nooit gecreëerd werd.

Ik zal dat in het kort nog even snel toelichten.

Stel, we zitten met 10 man op een eiland en ieder van ons bezit $1000 aan cash.

We brengen dat geld naar de bank ($10.000) en de bank leent dat uit tegen 5% rente.

Na een jaar moet er $10.500 terugbetaald worden.

Probleem is natuurlijk dat er maar $10.000 aan geld is.

Die schulden kunnen dus nooit allemaal afgelost worden omdat de rente niet gecreëerd werd.

Om de rente te betalen, moeten de schulden dus alsmaar stijgen.

Op een moment zoals vandaag zorgt dat voor problemen. We zitten in een deflatoire golf en er is bijzonder weinig appetijt om extra schulden aan te gaan.

Dat zorgt dus voor een tekort aan dollars.

Om toch maar aan dollars te geraken, worden dan allerhande activa verkocht: aandelen, obligaties, vastgoed en zelfs goud.

Dit soort liquidaties is hetgeen we tijdens de Coronacrisis te zien kregen op de beurs.

Zelfs Amerikaanse staatsobligaties, gewoonlijk één van de meest liquide activa die je kan bezitten, werden en masse gedumpt.

Amerikaanse staatsleningen evolueerden op twaalf dagen tijd van een all-time high naar een “acute daling van de liquiditeit” en primary dealers hadden de grootste moeite om ordentelijke prijzen te afficheren. [39]

In één van de meest liquide markten van de wereld!

Jerome Powell, voorzitter van de Federal Reserve, greep in met extra liquiditeiten en gaf aan het beleid vanaf dat moment af te stemmen op “marktwerking” in plaats van activaprijzen.

Wat betekent dat? Wel, volgens mij zegt hij hier dat de Fed er zorg voor zal dragen dat er geen nieuwe tekort aan dollars meer zal ontstaan.

Wanneer verkopers staatsleningen dumpen, zal de Fed gereed staan om deze over te nemen in ruil voor een stapel vers gedrukte dollars.

Als je dit soort liquidaties laat gebeuren, krijg je natuurlijk een deflatoire spiraal. Dit is wat er gebeurde tijdens de depressie van de jaren ‘30. Laat de chips vallen waar ze moeten vallen.

Maar het feit dat Powell hier aangeeft dat hij liquidaties stopt aan de bron, betekent dat het risico op deflatie aanzienlijk kleiner is geworden.

Door steeds meer dollars in te ruilen voor activa die anderen te koop aanbieden, stijgt de geldhoeveelheid en

dat zal op termijn eerder het tegenovergestelde effect hebben.

Het is de centrale bank die bepaalt of we te maken krijgen met deflatie of inflatie, en Powell heeft hier heel duidelijk kant gekozen.

Nog voordat iemand er maar aan denkt om activa te verkopen voor dollars, staat hij al aan de voordeur met een zak cash. In zo’n omgeving heeft deflatie geen schijn van kans.

Bieden aandelen en vastgoed voldoende bescherming tegen inflatie?

De meeste beleggers denken dat voldoende vastgoed en/of aandelen in portefeuille volstaan als bescherming tegen inflatie.

Dat is een serieuze misrekening, al begrijp ik wel waarom beleggers die conclusie trekken.

Wanneer er inflatie ontstaat, stijgt namelijk nagenoeg alles in waarde. Ook aandelen en vastgoed.

Ook in Venezuela en Zimbabwe spoten de aandelenkoersen hoger toen de geldpersen op volle toeren gingen draaien.

Betekent het ook dat aandelen een goede manier zijn om je koopkracht in zo'n scenario te beschermen?

Ik reageer met de woorden van Kyle Bass: *"Zimbabwe was de best presterende aandelenmarkt van het voorbije decennium, maar met je volledige portefeuille koop je momenteel nog slechts 3 eieren".*

Kyle Bass geeft met deze vergelijking perfect weer dat aandelen je koopkracht niet kunnen beschermen.

Dat was zo tijdens de Weimar-periode in Duitsland en de hyperinflaties van Zimbabwe en Venezuela.

Onderstaande tabel geeft het mooi weer.

Instrument	Total Return in USD, %	CAGR, %
Gold	1237	30.1
Oil	967	26.7
Silver	799	24.6
Nikkei 225	510	19.8
German All Shares	97	7.0
Nasdaq Composite	95	6.9
S&P 500	42	3.6

Table 2 *Returns from January 1971-January 1981. Sources: Federal Reserve, Nikkei Index Research Institute, and Bloomberg.*

Maar ook vastgoed biedt geen adequate bescherming tegen inflatie.

Tijdens de hyperinflatie van de jaren ‘20 in Duitsland, werden huizen steeds goedkoper voor buitenlanders die toegang hadden tot sterke valuta.

De prijs van een huis daalde met 95% wanneer je de prijzen uitdrukte in Amerikaanse dollars:

“With the mark falling faster than domestic prices were rising, foreigners were able to live grotesquely well. Berlin apartments worth $10,000 before the war could be bought for as little as $500.” [40]

Enkel grondstoffen, en bij voorkeur goud en zilver, bleken in staat om je koopkracht te beschermen.

Je opties als belegger worden dan ook steeds beperkter.

Ik heb jaren geleden al voluit de kaart van edelmetaal getrokken, maar weet dat het tijdens een hyperinflatie eigenlijk nooit te laat is om edelmetaal te kopen.

Wat ik je probeer uit te leggen, is dat inflatie de waarde van ons geld uitholt.

In dat opzicht moeten we als belegger een beetje anders gaan leren denken.

Hoe zinvol is het nog om je vermogen in euro’s te taxeren? Deze euro’s verliezen hun waarde waardoor deze oefening een compleet fout beeld geeft.

Als je portefeuille in waarde verdubbelt terwijl de prijzen van al de rest maal vier gaan, ben je er dan op vooruit gegaan? Heb je dan je geld goed belegd?

Nee, je moet leren denken in koopkracht.

Succesvol beleggen, is je koopkracht laten stijgen.

Pas als je na de crisis méér kan kopen, kan je spreken van winst.

De case voor zilver

“Goud bezitten, dat is zoals vliegen in een Boeing 747. Zilver bezitten, dat is zoals vliegen in een F-16" – James Turk

Ik ben eigenlijk nog enthousiaster voor zilver dan voor goud.

Zilver is echter wel volatieler. Je kan het een beetje bekijken als goud met een hefboom. De bewegingen worden uitvergroot.

Hetgeen mij in zilver echter aantrekt, is de beperkte omvang van de markt.

Als je van de jaarlijkse productie de vraag vanuit de industrie, de juweliers en de fotografische sector aftrekt, dan blijven er slechts 186 miljoen ounces over voor investeerders. [41]

Aan de huidige zilverprijs spreken we dan over amper $3,3 miljard.

That’s it.

Dat is alles wat beschikbaar is om de wereldwijde beleggersvraag naar zilver te vervullen.

Er werd in het verleden natuurlijk veel meer zilver gemijnd, maar dat is vaak in kleine hoeveelheden verwerkt in industriële toepassingen.

Maar hoe klein is de zilvermarkt nu echt?

Laten we de totale markt eens vergelijken met de wereldwijde markt voor goud, aandelen en obligaties:

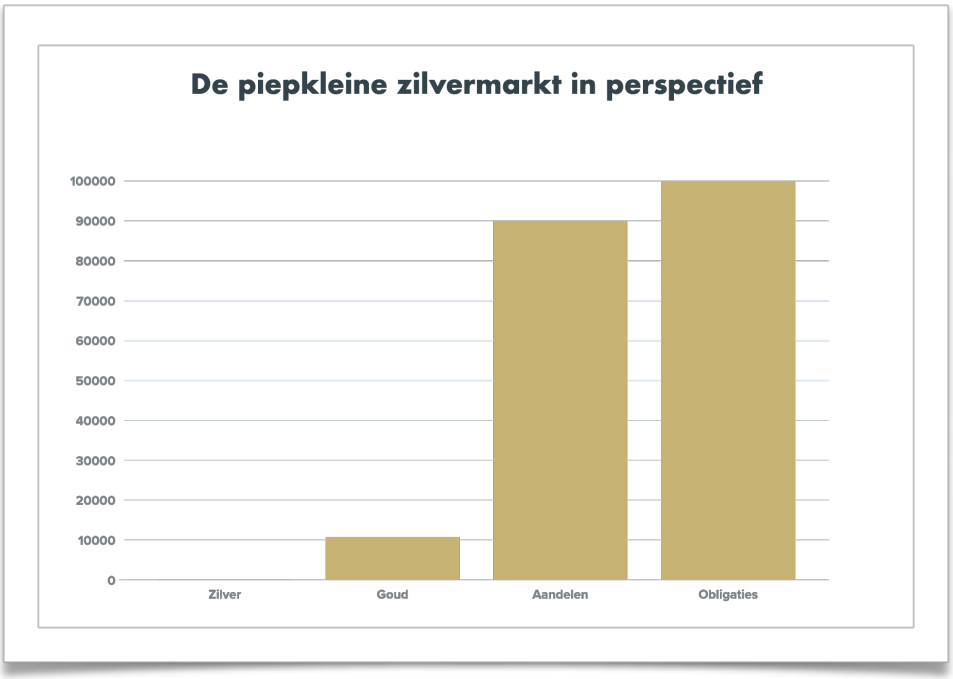

Wat zou er gebeuren met de prijs van zilver indien een aantal beleggers besluiten om een klein deel van hun aandelen- en obligatieportefeuille om te zetten naar edelmetaal?

Je ziet het niet goed op de bovenstaande grafiek, maar ik ben optimistisch geweest en heb de totale zilvermarkt op 10 miljard ounces geschat.

Dat is echt wel waanzinnig optimistisch. De meeste analisten zijn het er over eens dat er maximaal 1 tot 2 miljard ounces zilver bovengronds circuleren.

Enfin, ik denk dat het inmiddels wel duidelijk is hoe klein de zilvermarkt is en dat er weinig ruimte is om een stijgende beleggersvraag op te vangen.

Ik bekijk deze markten een beetje als communicerende vaten.

Als er geld vlucht van obligaties naar goud, dan kan dat enkel opgevangen worden met een prijsstijging van goud.

Zelfde verhaal voor zilver, alleen is die markt zo klein dat de minste stijging van de vraag meteen een koersexplosie inluidt.

Ik spreek regelmatig met goud- en zilverhandelaren en zij vertellen me dat de vraag naar zilver bijna even groot is als die van goud.

Dat is toch ongelooflijk! Voor iedere dollar die beleggers stoppen in goud, is er ook een dollar die naar de veel kleinere zilvermarkt gaat!

Voorlopig kan de zilvermarkt deze vraag nog opvangen, maar als de vraag naar verder stijgt, gaat het dak eraf. Dat garandeer ik je.

Hoeveel kan zilver stijgen?

Ted Butler, een zilveranalist die de markt al 25 jaar op de voet volgt, noemt zilver *"werelds meest ondergewaardeerde activa".* [42]

Volgens Butler is zilver spotgoedkoop ten opzichte van de meeste andere grondstoffen.

Zilver komt bijvoorbeeld 16 keer zo vaak voor dan goud. Daarom was één ounce goud in het verleden 16 keer duurder dan een ounce zilver.

Deze verhouding bleef honderden jaren overeind staan maar bleek de voorbije decennia niet meer van tel.

De huidige goud/zilver-ratio bedraagt 97. [43]

Dat is overigens nagenoeg het hoogste niveau van de voorbije decennia.

Hoe hoger de ratio, hoe meer zilver je kan kopen met één ounce goud.

Vandaag krijg je 97 ounces zilver voor een ounce goud.

Zilver is behoorlijk goedkoop als je het vergelijkt met goud.

Als je nog steeds 16 ounces zilver zou krijgen voor een ounce goud, zou zilver momenteel noteren …

… tegen $105 per ounce!

Dat is de opportuniteit die nu voor je ligt.

Zilver is een grondstof die altijd waarde zal hebben.

Met goudmijnen moet je nog wat voorzichtig zijn omdat de mijn die je koopt, failliet kan gaan.

Dat heb je niet met zilver.

En zilver biedt, net zoals de goudmijnen, een hefboom op goud.

Zilver daalde bijvoorbeeld 68% sinds de top enkele jaren geleden. Goud verloor “maar” 40%.

Als de markt straks keert, zal zilver aan het einde van de rit harder gestegen zijn dan goud.

Misschien keren we wel terug naar die historische goud/zilver-ratio?

The sky is dan the limit.

Reken maar eens na hoeveel zilver noteert als goud topt op $8.000.

Zie je het?

$8.000 gedeeld door 16 = $500

Zilver heeft volgens mij een heel beperkt neerwaarts potentieel aan deze prijs, maar kan wel 30x omhoog tijdens een blow-off.

Dat klinkt misschien ongeloofwaardig en het is inderdaad allerminst zeker dat we ook effectief zo’n blow-off krijgen.

Maar het is niet uit te sluiten. Het is zelfs te verwachten op basis van de fundamentals.

De meeste beleggers hebben echt geen besef wat er kan gebeuren als de massa zilver gaat kopen.

Ik zal nog eens een poging doen om het uit te leggen.

Op dit moment zijn Microsoft, Google, Apple, Facebook en Amazon samen $5.900 miljard waard. [44]

Stel dat één op vijf hier eieren voor zijn geld kiest en goud koopt.

Dan hebben we het over $1.180 miljard.

Bon, stel dat 10% van dat bedrag in zilver wordt geïnvesteerd.

Dat is $118 miljard.

Ok, en hoeveel zilver is jaarlijks beschikbaar voor investeerders?

Volgens de cijfers van The Silverinstitute amper 186 miljoen ounces in 2019.

Eigenlijk nog wat minder want dat jaar was er een tekort aan zilver. De vraag overtrof de productie.

Maar bon, 186 miljoen ounces.

$118 miljard voor 186 miljoen ounces, dat betekent een prijs van meer dan $634 per ounce!

“Ja, maar”, hoor ik je zeggen.

Die 186 miljoen zijn nieuwe voorraden, wat met de ounces die beleggers al in de kluis hebben liggen. Misschien zijn zij ook wel bereid om zilver te verkopen aan oplopende prijzen?

Dat is inderdaad nog maar de vraag.

De voorbije jaren is er massa’s zilver gekocht door de “goudgekkies”. Dit zijn beleggers die al lang begrepen hebben dat het huidige systeem tegen de rotsen zal knallen en edelmetaal kochten om uit dat systeem te stappen.

Ik geloof nooit dat deze groep straks hun edelmetaal weer gaan omruilen voor euro's en terug in datzelfde systeem gaan stappen.

Not gonna happen.

Dit is dus -in een notendop- waarom ik de voorbije jaren stelselmatig zilver heb gekocht (en dat ook nu blijf doen).

Ik hoor de massa naderen in de verte en prijs mij gelukkig dat ik nog steeds aan goedkope ounces kan geraken.

Eens de massa de neus aan het venster steekt, zullen de huidige zilverprijzen een lachertje blijken.

Want ja, ik verwacht veel van zilver. Heel veel.

Waarom je enkel fysiek goud wil bezitten en ETF’s best mijdt

De meeste beleggers bezitten edelmetaal via ETF's, turbo's en edelmetaalrekeningen.

Ik begrijp dat dit soort beleggingen makkelijker te verwerven zijn dan fysiek goud, maar dit zou best wel eens een kapitale fout kunnen blijken.

Wie goud koopt als ultieme verzekering, wil 100% zeker zijn dat het goud er ook effectief ligt als het echt nodig is!

Enkel fysiek goud biedt je de optie om volledig uit het financieel systeem te stappen.

Het is de enige activa waarbij je niet afhankelijk bent van één of meerdere tegenpartijen.

Een ETF is in het beste geval een claim op goud en volgt zo de prijsontwikkeling van goud.

Maar het is géén goud.

Als het echt helemaal fout gaat, wil je toegang hebben tot je goud en dat kan een ETF je niet bieden.

Een ETF noteert namelijk op de beurs en je bent afhankelijk van de goede werking van de beurs, je broker en het banksysteem om je ETF om te zetten in harde valuta.

Als je je ETF verkoopt, zit de cash in je brokeraccount en je dient deze over te schrijven naar je bank als je plannen hebt met het geld.

Indien morgen het banksysteem op slot gaat *(zoals bijvoorbeeld reeds gebeurde in Cyprus[45])*, kan je niet aan je geld ... ook al zag je het aankomen door in goud te investeren!

Als je je ETF verkoopt, converteert naar cash en overschrijft naar je bank, stel je jezelf ook bloot aan een potentiële bail-in.

Naast een werkend banksysteem, heb je ook correct opererende financiële markten nodig en dat blijkt tijdens crisissen niet altijd evident.

Na de aanslagen van 9/11 bleef de beurs bijvoorbeeld meerdere dagen gesloten.

Tijdens de eerste wereldoorlog gingen de markten voor vier maanden dicht. Dat is vier maanden waarin je je

goud-ETF niet ten gelde kan maken ... net op een moment dat je er misschien het hardst op rekent.

Toch iets om even bij stil te staan en ééns grondig over na te denken.

Als je goud koopt als verzekering, dan kan enkel fysiek goud die rol vervullen. ETF's zijn ingebed in het financieel systeem en bieden op die manier totaal geen bescherming.

In dit opzicht is ook de houding van de *Bank for International Settlements* opmerkelijk. De BIS geeft namelijk goud dezelfde risicoweging als cash, maar enkel als het gaat over “allocated” goud.

De BIS is daarmee heel duidelijk richting de banken: enkel goud dat opgeslagen wordt op eigen naam wordt beschouwd als goud.

Banken creëren ETF’s om te verkopen aan de eigen klanten, maar als ze goud voor eigen rekening kopen, kopen ze fysiek goud en geen ETF’s. Een duidelijker signaal kan je als belegger eigenlijk niet krijgen.

Moeten beleggers vrezen voor een nieuwe goudconfiscatie?

De Verenigde Staten kampte tijdens de jaren dertig met een verschrikkelijke economische depressie.

Gedurende deze periode kromp het BNP met maar liefst 30% en verloor de aandelenbeurs 89% van de waarde.

Het geijkte recept om een dergelijke crisis het hoofd te bieden, is via de verruiming van de geldhoeveelheid.

De Amerikaanse dollar was echter gekoppeld aan goud waardoor het niet zomaar mogelijk was om meer geld in omloop te brengen.

Voor $20,67 kreeg je indertijd een ounce goud. Die prijs lag vast waardoor ook de waarde van de dollar werd gebetonneerd.

Je kan dan wel meer dollars in omloop brengen, maar dan ruilt iedereen zijn papiergeld weer om in goud en slinken je goudreserves.

De enige manier om in tijd de geldhoeveelheid te vergroten, was door eerst meer goud te verwerven.

De Amerikaanse overheid maakte prompt het privé-bezit van goud illegaal en dwong de bevolking om het goud in te wisselen voor papiergeld. [46]

Voor iedere ounce die je inleverde, kreeg je $20,67 terug.

Eens de VS het goud van de eigen bevolking had geconfisceerd, werd de dollar brutaal gedevalueerd.

Een ounce goud was nu $35 waard.

Brave burgers die hun goud hadden overhandigd, verloren in één klap 41% van hun koopkracht.

De vrees van sommige beleggers voor een nieuwe consficatie van goud vindt dan ook zijn oorsprong in de beslissing van de Amerikaanse overheid in die periode.

Die vrees lijkt me ongegrond aangezien deze voorbij gaat aan twee belangrijke elementen.

Eerst en vooral zijn valuta’s niet meer gekoppeld aan goud. Je kan dan ook naar hartelust geld printen zonder dat je daarvoor meer ounces in de kluis moet leggen.

En ten tweede speelt goud nog amper een rol.

Tijdens de jaren ‘30 was goud voor vele burgers een belangrijk deel van het vermogen, vandaag is dat minder dan 1%.

Er valt met andere woorden nog maar weinig te confisceren.

Decennialang werd goudbezit vanuit de overheid ontmoedigd en dat leverde resultaat op.

Burgers sparen nu via bankdeposito’s, obligaties, aandelen en vastgoed. Voor goud haalt de gemiddelde belegger de neus op.

Politici weten dat ze het geld moeten halen waar het zit, en het zit zeker niet in goud.

Het einde van een tijdperk

Ik spreek in dit boek over het eindspel omdat er een einde komt aan een belangrijke financiële cyclus. Eens blijkt dat dit systeem niet meer houdbaar is, wordt de resetknop ingedrukt en beginnen we weer aan een nieuwe cyclus.

Zo simpel kan het zijn. FDR haalde dit kunstje tijdens de jaren ‘30 al eens uit.

In dit boek focussen we natuurlijk vooral op het financiële luik, maar in feite is het maar een onderdeel van een groter eindspel. Laten we dat het “institutionele eindspel” noemen.

Sinds 2008 is er een duidelijke anti-establishment beweging ontstaan. Die trend is overal zichtbaar, en valt misschien nog het hardst op in de politiek.

Anti-establishment partijen winnen verkiezing na verkiezing en de traditionele partijen lijken wel in rook op te gaan.

Maar in feite staan diverse instellingen onder druk. Of het nu gaat om de VN, het WHO of het IMF, ze hebben hun

beste tijd wel gehad en er ontstaat steeds meer kritiek en externe druk.

Maar ook de NGO’s, de vakbonden en zelfs de kerk zien steeds meer mensen afhaken.

De luidste stem in de anti-establishment beweging hoor je bij de millennials. Sinds deze groep actief is op de arbeidsmarkt zijn ze van crisis naar crisis gesukkeld.

Er was de kredietcrisis, de eurocrisis en vervolgens de Coronacrisis. Velen onder hen raken amper vooruit in het leven en een groot aantal woont noodgedwongen nog bij de ouders.

Het is niet gek dat zij gaan denken dat dit systeem hen niets meer te bieden heeft.

Voor hen mag dit systeem de schop op en vervangen worden door iets anders.

De oude standbeelden worden -soms zelfs letterlijk- van hun voetstuk gehaald. Het is eerder illustratief voor de grotere trend, het institutionele eindspel waar ik het over heb.

Millennials schudden aan de boom en willen het systeem omgooien. Dat zorgt natuurlijk voor heel wat conflicten en zal evolueren naar een climax.

Wat we hier meemaken, is het einde van een tijdperk … en uiteindelijk de start van een nieuw tijdperk.

We zitten momenteel in de destructieve fase en dat houdt voor beleggers heel wat risico's in. Wanneer de oude systemen afgebroken worden, is er niet meteen sprake van waardecreatie.

Hoe breng je je vermogen veilig van het ene tijdperk naar het andere?

Als je je vermogen afhankelijk maakt van het systeem, loop je grote risico's.

En het systeem, dat zijn aandelen, obligaties, spaargeld, …

Ik zou zelfs vastgoed onder die noemer gooien, zeker wanneer ik zie hoe normaal het opeens is geworden om gewoon je huur niet meer te betalen.

Nee, je hebt een belegging nodig die je vermogen buiten het systeem parkeert. Een belegging die al duizenden

jaren cyclus na cyclus overleeft en er steeds in geslaagd is om waarde te behouden. Enkel edelmetaal kan die rol spelen. Goud en zilver zijn de ark die je veilig op je bestemming kunnen brengen.

Een ark bouw je lang genoeg voor de storm.

De meeste beleggers denken tijd zat te hebben. Ze zien de storm wel naderen, maar ondernemen te weinig actie ter voorbereiding.

Sinds 2008 ben ik bezig met de bouw van mijn eigen ark, en al die tijd heb ik beleggers gesmeekt om mijn voorbeeld te volgen.

De storm komt eraan, je voelt ‘m naderen nu en als je je handen open houdt, voel je misschien al de eerste druppels vallen.

Er is echt niet veel tijd meer nu.

Hoe bescherm je jezelf tegen een imploderend financieel systeem?

Lees dit boek en denk erover na maar besef wel dat ik het ook niet weet.

NIEMAND weet het.

Wie zijn centen investeert, is afhankelijk van de toekomst en een glazen bol is nog steeds niet uitgevonden.

We maken allemaal inschattingen op basis van ervaringen uit het verleden en de beschikbare informatie van dat moment.

Beleggen is een soort van kansberekening.

We zoeken naar die beleggingen waarvan we de situatie goed menen in te schatten, maar zekerheid: nee.

Denk hieraan wanneer je nog ééns aandelen koopt omdat de éne of de andere guru ze aanbeveelt.

Sommige beleggers geloven maar al te graag dat als ze maar lang genoeg zoeken de heilige graal te vinden is.

Maar ook hier moet ik je ontgoochelen.

Er is geen heilige graal op de beurs.

In dit boek heb ik uitééngezet waarom het huidige financieel systeem op de klippen zal lopen.

Ik heb je laten zien hoe de schulden niet oneindig kunnen blijven oplopen en een ineenstorting onvermijdelijk is.

Dat is een mathematische zekerheid.

De enige onzekerheid is de timing.

Hoe lang zal men het huidige systeem nog in leven kunnen houden?

Op die vraag kan niemand een helder antwoord geven.

Ik voorzie wel heel wat barsten in het systeem en iedere dag krijgen we meer aanwijzingen dat het eindspel wel degelijk is ingezet.

Het is misschien niet de absolute zekerheid die sommigen zoeken, maar voor mij genoeg om maatregelen te nemen.

De bescherming van mijn vermogen in alle mogelijke omstandigheden, staat daarbij centraal.

Safety first!

Voor mij geen spaarrekeningen, obligaties of andere bankproducten.

Enkel fysiek goud kan je de bescherming bieden die je zoekt.

Wie een beetje avontuurlijker is ingesteld, kan eventueel nog opteren voor zilver en platina.

Deze edelmetalen presteren tijdens een opgaande beweging vaak beter dan goud.

Hoeveel procent van je vermogen moet je investeren in edelmetaal?

Dat is een vraag die ik niet voor jou kan beantwoorden.

Het antwoord op die vraag hangt af van zoveel factoren.

Denk maar aan:

Welke andere activa bezit je reeds?

Hoe comfortabel ben je met risico's?

Kan je je emoties onder controle houden als de koersen dalen?

enz.

Ik adviseer wel iedereen om minstens 10% van je vermogen te investeren in edelmetaal.

Zelfs indien je denkt dat het huidige systeem nog een hele tijd overeind kan blijven, dan nog is het een goed idee om een tiende van je vermogen in edelmetaal te hebben.

Just in case you're wrong.

We hebben het hier namelijk over een vloedgolf die hele vermogens zal wegspoelen.

Natuurlijk, als je echt overtuigd bent van het eindspel, investeer je best veel meer dan 10% van je vermogen in goud.

Ik ken beleggers genoeg die 25% … 50% … of zelfs 100% van hun vermogen aanhouden in edelmetaal.

Dat is niet zonder risico.

Wie grote delen van zijn vermogen investeert in edelmetaal speculeert immers op armageddon.

En nu het woord “speculeren” toch gevallen is, wil ik even de overgang maken naar mijnaandelen.

Mijnaandelen zijn namelijk extra gevoelig voor schommelingen in de goudprijs.

Je zou kunnen zeggen dat mijnen een hefboom bieden op goud.

Wanneer goud stijgt, stijgen de mijnen vaak 3 tot 5 keer sneller in waarde.

Een stijging van 10% in de goudprijs kan zo de koersen van mijnaandelen makkelijk 30% tot 50% hoger jagen.

Uiteraard geldt dat ook in de andere richting.

Een daling van de goudprijs kan de waarde van goudmijnen decimeren.

Een belegger kan enorme winsten realiseren met dit soort investeringen, maar daar staan ook enorme risico’s tegenover.

Dit soort investeringen zijn dus zeker niet geschikt voor iedere belegger.

Je moet beschikken over een sterke maag en je emoties ten alle tijden onder controle kunnen houden vooraleer je dit soort beleggingen in overweging neemt.

Beleggen in goudmijnen is instappen op een rollercoaster.

De *Gold Bugs Index* noteerde in 2000 onder de 40 punten en steeg naar 600 in 2011.

Dat is maal 15.

Wie 5.000 euro investeerde, had 75.000 euro

Wie 20.000 euro investeerde, had 300.000 euro

…en wie 100.000 euro investeerde, had 1.5000.000 euro!

Dit soort winsten heeft echter ook een keerzijde.

Wie de pech had om op de top in 2011 te kopen, zag zijn investering nadien 80% in waarde dalen.

Let wel op, ik heb het hier over een index. Een index geeft gemiddelden weer.

Als belegger investeer ik in individuele goudmijnen en deze kunnen het beter of slechter doen dan de index.

De koers van *Kirkland Lake Gold* ging de voorbije jaren bijvoorbeeld met een factor 100 omhoog … en dat in een periode waarin de gemiddelde goudmijn 80% van de waarde verloor.

Hoe ik de man met de stalen zenuwen werd

Begin 2008 gaf ik een interview voor Het Belang van Limburg waarbij ik de grote woorden niet schuwde.

De kredietcrisis was toen al een tijdje aan het woekeren maar de algemene consensus was dat het allemaal nog wel zou meevallen.

Goldman Sachs schatte de totale verliezen van slechte leningen op maximaal $400 miljard.

Dat op zich zou al problemen opleveren, want banken hadden tot op dat moment amper $120 miljard afgeboekt.

Zelf was ik een stukje pessimistischer. Ik ging uit van minstens $1.000 miljard aan verliezen. *(ik zat daar uiteindelijk niet zo heel ver vanaf)*

Met dit soort verliezen in het vooruitzicht, wist ik meteen dat we voor een complete meltdown in het financieel systeem stonden.

Banken waren op dat moment virtueel failliet.

Ik zag maar één uitweg: mijn portefeuille compleet liquideren.

Maar was cash op zich wel een goed idee?

Als de banken omvallen, is je geld eigenlijk nergens veilig.

Bovendien gingen centrale banken in overdrive met geld printen.

Wat als het monetaire beleid te ver zou doorschieten en beleggers zelfs cash zouden beschouwen als een toxisch actief?

Goud leek mij in deze omstandigheden één van de weinige activa die mijn vermogen kon beschermen.

Ik had mijn eerste aankopen reeds in de zomer ervoor gedaan, maar ik besloot nu om steeds meer van mijn beschikbare cash te converteren naar het gele metaal.

Ik wou echter meer dan simpelweg mijn vermogen beschermen.

Crisissen zijn opportuniteiten en wie de situatie goed inschat, kan een fortuin verdienen.

Ik had dit al zo vaak gezien en ik was dan ook vastberaden om deze crisis aan te grijpen om een flinke bundel cash te verdienen.

Mijn thesis over goud bracht me bij de goudmijnen.

Want als goud in trek zou zijn bij beleggers, zouden goudmijnen honderden en misschien wel duizenden procenten hoger kunnen.

Ik investeerde een aanzienlijk bedrag in een select groepje mijnaandelen.

US Gold *(dit bedrijf heet nu McEwen Mining)* werd mijn grootste positie.

Ik kocht aan $2, maar zag de koers vrij snel naar een dieptepunt van $0,35 gaan.

Ook andere mijnaandelen die ik kocht gingen 70% … 80% … en zelfs 90% lager.

Ik grapte wel ééns dat ik net zo goed bankaandelen had kunnen kopen.

Verdomme, ik had de inéénstorting van het systeem ruim op voorhand voorspeld en toch verloor ik geld.

Ok, niet zo veel dan al de rest, maar dit zou mijn moment moeten zijn!

(zeker omdat naderhand bleek dat mensen zoals Michael Burry, John Paulson en Kyle Bass een manier hadden gevonden om hun portefeuille met honderden procenten te laten groeien…)

Toen de aandelenmarkten later begonnen te stijgen, bleef ik gefrustreerd achter.

Het is één zaak om de ontwikkelingen correct in te schatten, maar een totaal andere om er ook effectief aan te verdienen!

Ik besloot om mijn benadering bij te sturen.

In 2008 waren er een aantal enkelingen die stevig verdienden aan het klappen van het systeem, maar het grote geld werd verdiend door beleggers die hun emoties aan de kant hadden gezet om tijdens de donkerste momenten van de crisis op koopjesjacht te gaan.

Markten zijn op zich redelijk efficiënt maar gedurende korte periodes tijdens een berenmarkt zijn ze dat niet.

Een belegger die beter wil presteren dan de rest, moet op dit soort momenten het verschil maken en zijn slag slaan.

Dat lijkt makkelijk, maar is het niet.

Eind 2008, begin 2009 was niemand nog positief. Letterlijk iedereen had het idee dat het alleen maar erger kon worden.

Het vraagt veel moed om op dit soort momenten te kopen.

Maar durvers worden er rijkelijk voor beloond.

Eén van deze durvers was Charlie Munger.

Beleggers kennen Munger als de partner van Warren Buffett, maar wat de meeste beleggers niet weten, is dat Munger ook nog aandeelhouder is van een kleinere uitgever: Daily Journal Corporation (DJCO).

Deze uitgeverij is vooral gespecialiseerd in juridische publicaties en realiseert een mooie cash flow.

Munger is verantwoordelijk voor het beheer van deze middelen en liet de cash ophopen op een bankrekening.

In 2008 was dit bedrag opgelopen tot tientallen miljoenen dollars.

En dan zag hij opééns zijn kans.

Tijdens de kredietcrisis zag hij de koersen van zijn favoriete bankaandelen wegzakken tot bijzonder lage niveaus.

Munger sloeg toe en zette zonder verpinken al zijn liquide middelen aan het werk.

Hij concentreerde zijn aankopen in twee aandelen: Wells Fargo en Bank of America.

Jawel, op het moment dat iedereen sprak over het nakende faillissement van diverse grootbanken, sloeg Munger zijn slag.

En dat pakte ongelooflijk goed uit.

De aandelen van Daily Journal stegen op de rug van deze investering van $4,50 in 2008 naar meer dan $200 vandaag!

Dit is het soort “beloning” dat lefgozers mogen verwachten.

De strategie van Charlie Munger was vrij simpel.

Je bouwt cash op tot er ergens een crisis uitbreekt om vervolgens al je cash aan het werk te zetten.

Klinkt makkelijk genoeg, is het niet?

In maart 2013 zag ik mijn kans.

De goudmijnen waren al een tijdje aan het dalen en hadden gemiddeld de helft van hun waarde verloren.

De koersen begonnen relatief goedkoop te worden en er ontstond een kans voor contraire beleggers.

Ik had redelijk wat cash en begon dan ook rustig aan posities op te bouwen.

Charlie Munger had me geleerd dat het belangrijk is om te focussen op de kwalitatievere spelers.

Munger kocht immers Bank of America en Wells Fargo, nota bene de betere banken waar het risico op faillissement relatief beperkt was.

Mijn plan was éénvoudig: ik koop kwaliteit en ik blijf

bijkopen. Hoe lager de koersen gaan, hoe meer ik koop.

Nogmaals: klinkt heel erg simpel.

In de praktijk is het dat niet.

Iedere nieuwe aankoop die je doet, levert immers verlies op. En hoe meer je koopt, hoe groter je verlies.

Dit werkt alleen maar als je emotioneel bereid bent om je verliezen eerst wat te laten oplopen vooraleer je winsten ziet.

Het is psychologisch echt niet makkelijk om te kopen terwijl je weet dat het waarschijnlijk nog lager gaat.

(ja, en slimmeriken gaan nu waarschijnlijk vertellen dat je best wacht met kopen tot het duidelijk is dat de bodem bereikt is. Wel, dat is NOOIT duidelijk. Ik heb veel beleggers zien wachten … en wachten … en wachten om dan de boot compleet te missen)

Ik was me bewust van de psychologie en de bijhorende emoties.

Bewust, maar wel vastberaden om mij nooit meer te laten leiden door deze emoties.

De negativiteit was echter overal.

Goud zou alleen maar verder kunnen dalen en “analisten” overtroffen mekaar met neerwaartse koersdoelen.

Voor ABN AMRO kon de prijs naar $900 per ounce … Rabobank had het over $500 per ounce … en Harry Dente meende zelfs dat $350 realistisch was.

Er was letterlijk niemand meer die positief was.

Als ik het mij goed herinner waren er op dat moment nog maar 3 namen die onomwonden positief waren voor de goudmijnaandelen: Willem Middelkoop, Roland Vandamme van Analyse en ikzelf.

Je voelt je op zo’n moment bijzonder éénzaam en iedere keer als je je mailbox opent, krijg je het éne verwijt na het andere naar je kop geslingerd.

Kopen en bijkopen. Het lijkt simpel, maar zoals uit de reacties via email blijkt, is het weinigen gegeven.

De meeste beleggers gaan op een gegeven moment toch twijfelen en panikeren op precies het verkeerde moment.

Ik ben dit ondertussen mijn mailboxindicator gaan noemen.

Wanneer ik dit soort negatieve en vooral emotionele reacties ontvang, weet ik dat we gewoonlijk vrij dicht tegen een bodem zitten.

Beleggers zijn op zo'n moment compleet gedegouteerd door de aanhoudende koersdalingen. Ze kunnen de pijn niet meer aan en liquideren vaak hun volledige portefeuille. Pal op de bodem.

Klinkt bekend?

Ik moet toegeven: ik heb er mij vroeger ook wel ééns aan laten vangen.

Deze keer was ik vastberaden om mijn emoties te negeren en vast te houden aan mijn strategie.

We gingen ondertussen tegen het einde van 2015 aan en wat je dan ziet, is "tax loss selling".

Amerikanen mogen hun koersverliezen aftrekken van de belastingen en wat ze dan vaak doen, is het verkopen van hun verliezers (om deze eventueel later weer terug te kopen).

En de goudmijnen waren in 2015 uiteraard één van de grotere verliezers waardoor de aandelen nog maar ééns in de uitverkoop gingen.

Ik zat inmiddels door mijn cash heen en zette de laatste euro's aan het werk. Nog maar ééns bijkopen.

Voor de hoeveelste keer? Ach, wie telt er nog?

Ik was ervan overtuigd dat de koersen bij de start van het nieuwe jaar sterk zouden opveren.

De tax-loss sellers zouden immers hun aandelen moet terugkopen.

Bovendien acteerde goud gewoonlijk vrij sterk aan het begin van een nieuw jaar.

Toen die rally er niet kwam en de goudmijnen toch weer nieuwe lows opzochten, leken de emoties toch nog ééns de bovenhand te halen.

Om verdere verliezen te vermijden, had ik namelijk een groot deel van de portefeuille afgedekt met put opties.

Puts die ik financierde met geschreven calls.

Ik weet niet of je goed thuis bent in opties, maar wanneer je calls schrijft, neem je de verplichting op je om je aandelen aan een vastgelegde prijs te verkopen.

Ik gaf met andere woorden een deel van mijn upside op.

Toen de koersen vrijwel meteen daarna begonnen te stijgen, zag ik mijn fout relatief snel in en ik kocht ik de geschreven calls terug.

Dat leverde een fors verlies op, maar ik wist dat ik all-in moest gaan en niet meer mocht luisteren naar het stemmetje in mijn hoofd dat me probeerde te misleiden.

Goudmijnen waren spotgoedkoop en heel veel downside zat er niet meer in.

Who cares als de koersen nog ééns 20% lager gaan? Daar zou ik niet meer van wakker liggen!

Ik had twee jaar aan een stuk mijnaandelen geaccumuleerd en daarbij mijn verliezen steeds groter zien worden.

Het is dan toch krankzinnig om zo dichtbij de bodem je

positie te gaan hedgen als bescherming tegen dat laatste beetje downside risk.

Een blunder, maar ik zag het gelukkig meteen in.

Ik kocht de hedge terug, slikte het verlies door en zag mijn portefeuillle vanaf dat moment meesurfen op de nieuwe bull-market in de goudmijnaandelen.

De koersen gingen nagenoeg dagelijks hoger en sommige goudmijnen stegen honderden procenten in waarde.

Beleggers die mij eind 2015, begin 2016 hadden uitgemaakt voor het vuil van de straat, vroegen me “of het nu te laat was om te kopen”.

Beleggers die eerder niet kochten “omdat de koersen daalden” en ze wel zouden wachten op de bodem, hadden de rally compleet gemist.

De bodem was er gekomen maar het ging allemaal zo snel dat ze geen goed moment vonden om aan boord te springen.

Ze maakten zich sterk dat ze dan wel zouden kopen bij de eerstvolgende correctie.

(uit ervaring weet ik inmiddels dat ze ook dan niet kopen. Die correctie gaat vaak wat dieper dan ze denken waardoor ze opééns overtuigd zijn dat de koersen nog lager kunnen)

Mijn portefeuille maakte de verliezen op een paar maanden goed en daarna ging het maar door.

Ik verdiende meer geld dan ik ooit aan mijn beleggingen had verdiend en mijn portefeuille leek dagelijks aan te groeien.

Toen het jaar voorbij was, bleek dat ik 155,6% rendement had voor het volledige beursjaar!

Een paar maanden geleden had ik een check-up bij mijn dokter en ze vertelde me dat uit haar analyse was gebleken dat ik een man was met “stalen zenuwen”.

Ik moest er eigenlijk geweldig om lachen.

Ze beschreef namelijk perfect de transformatie die ik als belegger had gemaakt.

Ik was niet langer vatbaar voor emoties maar door mijn ervaringen ijzig kalm en onverstoorbaar.

Dit is het soort belegger dat ik wil zijn.

Nee, dat zeg ik niet goed. Dit is het soort belegger dat ik moet zijn als ik beter wil presteren dan de rest.

Ik ga nu consequent op zoek naar crisissen. Naar activa die worden uitgekotst door de markt en waar iedereen zijn neus voor ophaalt.

Dit zijn het soort situaties waar je letterlijk een fortuin mee kan verdienen.

Ik deed het in 2016 en ik verwacht het nog heel vaak te doen in de komende decennia.

Over de auteur:

Maarten Verheyen waarschuwde zijn lezers voor de crisis in 2008, is ervan overtuigd dat het huidige systeem gedoemd is om te mislukken en vreest dat de eindfase zeer dichtbij is nu.

Wat kan je doen om je vermogen te beschermen als het huidige systeem tegen de rotsen knalt?

Hoe kan je vermijden dat je uit het oog van de storm blijft?

Dat en veel meer ontdek je in de nieuwsbrief die Maarten meerdere keren per week publiceert.

Inschrijven kan via www.beurs.com

Voetnoten

[1] Louis Even, *In this age of plenty,* CreateSpace Independent Publishing Platform (November 11, 2012), pagina 134

[2] https://www.investopedia.com/terms/m/monetarybase.asp

[3] https://www.investopedia.com/terms/b/bank-deposits.asp

[4] Collins, Greenham, Werner, Jackson, *Where does money come from?*, The New Economics Foundation; 2 edition (September 24, 2013, pagina 77

[5] https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/quarterly-bulletin/2014/money-creation-in-the-modern-economy

[6] https://historiek.net/70-jaar-geleden-nederland-gouden-standaard-los/64013/

[7] https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2012/09/basics.htm

[8] 2018 ING Group Annual Report, pagina 144

[9] https://en.wikipedia.org/wiki/Fractional-reserve_banking

[10] Emre Tiftik, Khadija Mahmood, *Global Debt Monitor - COVID-19 Lights a Fuse*, April 6, 2020)

[11] https://mattstoller.substack.com/p/the-cantillon-effect-why-wall-street

[12] Emre Tiftik, Khadija Mahmood, *Global Debt Monitor - COVID-19 Lights a Fuse*, April 6, 2020)

[13] https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD

[14] https://www.nu.nl/economie/5581562/gele-hesjes-en-waarom-gaan-ze-straat-op.html

[15] https://www.gold.org/goldhub/research/gold-demand-trends/gold-demand-trends-full-year-2019/central-banks-and-other-institutions

[16] https://en.wikipedia.org/wiki/Gold_repatriation

[17] https://bmg-group.com/wp-content/uploads/2019/02/Gold-A-Zero-Risk-Monetary-Asset-with-Update-Reformatted.pdf

[18] https://www.aspeninstitute.org/blog-posts/how-much-will-the-green-new-deal-cost/

[19] https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-07-30/study-medicare-for-all-bill-estimated-at-32-6-trillion?sref=zXuYjrkR

[20] https://www.cnbc.com/2018/07/12/ray-dalio-addresses-benefits-pitfalls-of-universal-basic-income.html

[21] BUDGET OF THE U.S. GOVERNMENT, fiscal year 2020, pagina 107

[22] https://www.federalreserve.gov/releases/h41/current/h41.htm

[23] https://www.reuters.com/article/us-usa-treasury-securities/china-sells-most-us-treasuries-in-nearly-two-and-a-half-years-idUSKCN1SL2U4

[24] https://money.cnn.com/2018/07/30/investing/russia-us-debt-treasury/index.html

[25] https://internationalman.com/articles/timing-the-collapse-ron-paul-says-watch-the-petrodollar/

[26] https://en.wikipedia.org/wiki/Bretton_Woods_system

[27] https://www.bloomberg.com/news/articles/2011-08-04/the-nixon-shock?sref=zXuYjrkR

[28] https://www.bloomberg.com/news/features/2016-05-30/the-untold-story-behind-saudi-arabia-s-41-year-u-s-debt-secret

[29] https://asia.nikkei.com/Economy/China-Russia-and-EU-edge-away-from-petrodollar

[30] https://www.theguardian.com/us-news/2016/sep/28/senate-obama-veto-september-11-bill-saudi-arabia

[31] Liaquat Ahamed, *Lords of Finance,* Penguin Publishing (1 januari 2009)

[32] https://www.federalreserve.gov/boarddocs/speeches/2002/20021121/default.htm

[33] https://www.dnb.nl/betalingsverkeer/goud/index.jsp

[34] https://fred.stlouisfed.org/categories/124

[35] https://fred.stlouisfed.org/categories/124, mei 2020

[36] Ronald-Peter Stoeferle & Mark J. Valek, *In Gold We Trust Report 2019 - Gold in the age of eroding trust*, pagina 66

[37] cijfers mei 2020

[38] https://www.tijd.be/opinie/algemeen/ecb-moet-overheidstekorten-rechtstreeks-financieren/10219916.html

[39] Minutes of the Federal Open Market Committee, 15 maart 2020

[40] Liaquat Ahamed, *Lords of Finance,* Penguin Publishing (1 januari 2009), pagina 119

[41] https://www.silverinstitute.org/silver-supply-demand/

[42] https://www.butlerresearch.com/april-23-2014-the-worlds-most-undervalued-asset/

[43] op basis van goud en zilverprijzen van 29 juni 2020

[44] slotkoersen 26 juni 2020

[45] https://www.washingtonpost.com/business/cypriot-banks-to-reopen-amid-criticism-of-bailout/2013/03/27/dd56757c-96e1-11e2-b68f-dc5c4b47e519_story.html

[46] https://en.wikipedia.org/wiki/Executive_Order_6102